

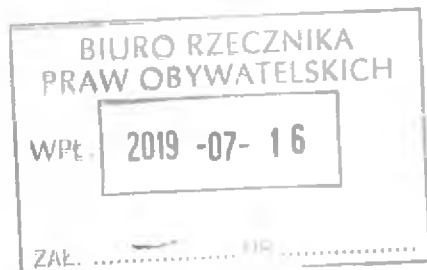
KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

BS-I-0755/1-2/19

Warszawa, 11 lipca 2019 r.

RPW/42883/2019 P
Data: 2019-07-16

Pan
dr Adam BODNAR
Rzecznik Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Stanowmy Panie,

Dot.: obowiązującego cenzusu wiekowego przy naborze do szkół Państwowej Straży Pożarnej w ramach służby kandydackiej

W odpowiedzi na pismo znak WZF.800.1.2016.WK z dnia 11 czerwca 2019 r. dotyczące obowiązującego cenzusu wiekowego przy naborze do szkół Państwowej Straży Pożarnej w ramach służby kandydackiej, poniżej przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Istotnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jednym z warunków koniecznych stawianych kandydatom przy przyjęciu do służby kandydackiej w Państwowej Straży Pożarnej, jest nie przekroczenie górnej wartości granicznej wieku, która zarówno dla szkół Państwowej Straży Pożarnej kształcących w zawodzie technik pożarnictwa jak i dla Szkoły Głównej Służby Pożarniczej kształcącej w zawodzie inżynier pożarnictwa, została ustalona na poziomie 25 lat.

Zgodnie z informacją jak została podana w piśmie znak BS-I-0739/8-4/16 z dnia 8 listopada 2016 r. projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad, warunków i trybu przyjmowania do służby kandydackiej w Państwowej Straży Pożarnej, początkowo zakładał odstąpienie od wymogu dotyczącego posiadania przez kandydata odpowiedniego wieku.

Niemniej jednak, w toku dalszych prac nad przedmiotowym projektem, które polegały między innymi na przeanalizowaniu w gronie ekspertów uwag zgłoszonych do tego projektu, a także innych budzących wątpliwości kwestii, mając na uwadze dobro służby, w tym wcześniej przyjęte i sprawdzone rozwiązania w zakresie funkcjonowania systemu kształcenia w Państwowej Straży Pożarnej, uznano, że zniesienie kryterium wiekowego wpłynęłoby niekorzystnie na formację.

Należy podkreślić, że służba kandydacka stanowi szczególny rodzaj służby w Państwowej Straży Pożarnej. W ramach tej służby uczniowie i studenci nie tylko zdobywają wiedzę i umiejętności określone programem nauczania i programem studiów, efektem czego w późniejszym czasie jest uzyskanie przez nich odpowiedniego wykształcenia, ale w toku tej służby w trybie ciągłym realizowany jest również proces wychowawczy młodego człowieka, w ramach którego kształtowane są właściwe wartości i postawy moralne jakimi powinien charakteryzować się funkcjonariusz Państwowej Straży Pożarnej tj. honor, poświęcenie, odwaga, godność, odpowiedzialność, profesjonalizm, dyscyplina służbowa i działanie zespołowe. Realizacja tego procesu możliwa jest przede wszystkim dzięki temu, że służba kandydacka odbywa się w systemie skoszarowanym, a uczniowie i studenci, z wyłączeniem ich czasu wolnego (urlopy, przepustki), są pod stałym nadzorem przełożonych. Poza uczestnictwem w zajęciach programowych i realizacją typowych obowiązków ucznia i studenta, w trakcie kształcenia wykonują oni szereg dodatkowych zadań takich jak odbywanie różnego rodzaju staży, praktyk zawodowych, pełnienie służb, w tym służb w jednostkach ratowniczo-gaśniczych oraz w centralnym odwodzie operacyjnym komendanta głównego PSP, ponadprogramowych szkoleń i ćwiczeń, a także wykonywanie różnego rodzaju prac gospodarczych i innych, co stanowi dla tych osób duże obciążenie psychofizyczne i wymaga ciągłej dyspozycyjności. Poprzez realizację tych zadań strażak w służbie kandydackiej przygotowujący jest do pełnej stresu i trudu służby społeczeństwu.

Jak pokazuje doświadczenie, nie każdy jest w stanie sprostać wymaganiom stawianym strażakom w służbie kandydackiej, i jest to tym trudniejsze im więcej tzw. doświadczenia życiowego, w tym również zobowiązań wynikających z założenia rodziny, dana osoba posiada. Nie bez znaczenia jest też fakt, że kandydaci startujący w naborze do szkół PSP często nie są świadomi z jakimi wyrzeczeniami i trudnościami pełnienie tej służby jest związane. Dlatego też od samego początku służba kandydacka jest ukierunkowana przede wszystkim na ludzi młodych, którzy w ciągu ostatnich lat ukończyli szkołę średnią i uzyskali świadectwo dojrzałości. Osoby w tym wieku, oprócz tego, że posiadają dużą umiejętność szybkiego przyswajania wiedzy, charakteryzują się również wysokim poziomem sprawności fizycznej i przede wszystkim są dyspozycyjne.

Zniesienie cenzusu wiekowego przy przyjęciu do służby kandydackiej i umożliwienie pełnienia tej służby przez osoby w każdym wieku, a co za tym idzie funkcjonowanie mocno zróżnicowanych wiekowo kompanii kandydackich w szkołach PSP, niewątpliwie w negatywny sposób wpłynęłoby na efektywność procesu wychowawczego, o którym mowa powyżej. Dodatkowe zagrożenie mógłby stanowić proceder związany z tym, iż funkcjonariusze w służbie stałej, w celu skrócenia swojej ścieżki kariery zawodowej, zwalniałoby się ze służby stałej, aby po pozytywnym przejściu procesu rekrutacji, zostać przyjętym do służby kandydackiej, co niewątpliwie zaburzyłoby obecnie funkcjonujący system podnoszenia kwalifikacji zawodowych w PSP.

W związku z powyższym, zespół, którego zadaniem było opracowanie projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad, warunków i trybu przyjmowania do służby kandydackiej w Państwowej Straży

Pożarnej, nie zdecydował się na zniesienie wymogu dotyczącego granicznego wieku dla osób starających się o przyjęcie do szkół Państwowej Straży Pożarnej.

Należy podkreślić, że zarówno kwalifikacje technika pożarnictwa jak i inżyniera pożarnictwa, zgodnie z przyjętym systemem kształcenia w PSP, można również uzyskać w inny trybie, poza służbą kandydacką, w którym to nie obowiązuje kryterium wiekowe.

Pragnę również zaznaczyć, że podobne wymagania związane z ograniczeniem wieku przy przyjęciu do służby, obowiązują w niektórych państwach Unii Europejskiej.

W 2010 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok (ECLI:EU:C:2010:3) dotyczący zgodności przepisów krajowych obowiązujących w Niemczech, które ustalają górną granicę wieku 30 lat przy rekrutacji do technicznej służby pożarnej z Dyrektywą Unii Europejskiej 2000/78/WE ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy. W orzeczeniu Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że przepisy wyżej wymienionej Dyrektywy nie stoją na przeszkodzie w stosowaniu przepisu prawa krajowego, który wprowadza górną granicę wieku przy rekrutacji do tej służby.

Odnosząc się do stanowiska, w którym stwierdza się, że przepis rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 sierpnia 1997 r. w sprawie zasad, warunków i trybu przyjmowania do służby kandydackiej w Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. nr 101, poz. 638 ze zm.), określający kryterium wieku kandydatów do szkół PSP kształcących w zawodzie technik pożarnictwa oraz do Szkoły Głównej Służby Pożarnej, może naruszać art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż została wprowadzona w nim materia wykraczająca poza zakres przyznanego upoważnienia ustawowego, informuję co następuje.

Decyzją Nr 28 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 5 lipca 2018 r. został powołany zespół do opracowania propozycji zmian przepisów dotyczących służby kandydackiej w Państwowej Straży Pożarnej.

W wyniku zakończenia pierwszego etapu prac, zespół opracował aktualizację rozwiązań funkcjonujących w służbie kandydackiej i na tej podstawie przygotował projekty aktów prawnych, w tym także projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej oraz niektórych innych ustaw, w którym to zaproponowano nowe brzmienie art. 112 ust. 1 o treści: „O przyjęcie do służby kandydackiej może ubiegać się, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia, osoba, która uzyskała świadectwo dojrzałości i w roku kalendarzowym, w którym ubiega się o przyjęcie do służby kandydackiej, nie przekracza 26 roku życia, spełniająca wymagania, o których mowa w art. 28 ust. 1, niekarana karą dyscyplinarną wydalenia ze służby, po złożeniu zobowiązania do pełnienia służby po ukończeniu nauki albo studiów w ramach służby kandydackiej.”

Projekt wyżej wymienionej ustawy zakłada zmianę części przepisów i przeniesienie wszystkich regulacji zawartych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 sierpnia 1997 r. w sprawie zasad, warunków i trybu przyjmowania do służby kandydackiej w Państwowej Straży Pożarnej, do ustawy, a tym samym utratę mocy wyżej wymienionego rozporządzenia z dniem wejścia w życie ustawy.

Niemniej jednak, należy mieć na uwadze, że proces zmian ustawowych obarczony jest wieloma uwarunkowaniami i ograniczeniami w działaniu. Wymaga

poparcia wielu środowisk i jest to proces czasochłonny. Dlatego też na chwilę obecną nie można określić terminu wejścia w życie proponowanych zmian, o których mowa powyżej.

Z poważaniem
Suski
gen. brygadier Leszek SUSKI

Otrzymują:

1. Pan dr Adam BODNAR, Rzecznik Praw Obywatelskich, al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa;
2. a/a.